

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **D. K.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Švestákem, advokátem se sídlem Šumperk, Starobranská 4, proti žalovanému **Krajskému úřadu Olomouckého kraje**, se sídlem Olomouc, Jeremenkova 40a, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 18. 6. 2012, č. j. 76 A 13/2011 - 52,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 18. 6. 2012, č. j. 76 A 13/2011 - 52, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 6. 12. 2010, č. j. KUOK 106070/2010, žalovaný podle § 90 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) změnil výrokovou část rozhodnutí Městského úřadu Šumperk (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 26. 7. 2010, sp. zn. 24036/2010 SVV-PŘ/MAP, tak, že za výrok o nákladech řízení byl vložen další odstavec, kterým byl označen další účastník řízení - navrhovatel J. S.; ve zbytku žalovaný rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podle § 90 odst. 5, věty druhé správního řádu potvrdil. Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“). Tohoto přestupku se měl dopustit tím, že jinému ublížil na cti tím, že ho urazil, když dne 10. 2. 2010 v 11.00 hodin v Sudkově před základní školou vyslovil na adresu J. S. (dále též „navrhovatel“) výroky: „*Tady nejsi v Dubicku, starosto. Co ty starosto. Vypláchni si hubu, ty hajzle. Jdi do prdele, ty čuráku.*“ Za to byla žalobci podle § 11 odst. 1 písm. b) a § 49 odst. 2 zákona o přestupcích uložena pokuta ve výši 1000 Kč; podle § 79 odst. 1 zákona o přestupcích mu byla též uložena povinnost nahradit náklady řízení ve výši 1000 Kč. Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci žalobou; ten napadené rozhodnutí rozsudkem ze dne 18. 6. 2012, č. j. 76 A 13/2011 - 52, zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

Krajský soud nejprve podrobně vypořádal námitky směřující proti procesnímu postupu správních orgánů. Odmítl tak názor žalobce, že správní orgány nesprávně neakceptovaly plnou moc, kterou udělil JUDr. A. N., a na základě které mělo být zástupci doručováno na adresu do Vietnamu; krajský soud akceptoval názor žalovaného, že výběr zástupce z Vietnamu představoval v posuzované věci zneužití práva a šlo tak o právní úkon absolutně neplatný. Jako nedůvodnou shledal krajský soud i námitku, že žalobci nebylo umožněno seznámit se s podklady rozhodnutí. Poukázal na fakt, že v řízení před prvostupňovým orgánem žalobce seznámení se s podklady rozhodnutí potvrdil, v odvolacím řízení mu výzva k uplatnění tohoto procesního práva byla doručena vhozením do schránky dne 30. 11. 2010. Skutečnost, že se nemohl seznámit s podklady, týkajícími se důvodů odmítnutí plné moci (zjištění z evidence obyvatel a od konzulárního úřadu), nepovažoval krajský soud za takové pochybení, které by mělo vliv na zákonnost rozhodnutí. Nedůvodnou shledal krajský soud taktéž námitku, že žalobce nebyl řádně předvolán na ústní jednání konané dne 30. 6. 2010, neboť se k němu dostavil a jednání tak proběhlo v jeho přítomnosti. Nepřisvědčil ani názoru, že správní orgány upřely žalobci možnost doplnit návrhy na dokazování nebo se vyjádřit k věci po jednání, neboť žalobce sdělil, že se písemně vyjádří do patnácti dnů; v této lhůtě však žádné vyjádření neposkytl. K námitce, že žalobci bylo zahájení přestupkového řízení oznámeno až po provedeném ústním jednání dne 30. 6. 2010, krajský soud uvedl, že sice šlo o procesní pochybení, to však nemohlo mít i vliv na zákonnost rozhodnutí o přestupku, neboť v předvolání k tomuto ústnímu jednání byl popis skutku, který byl žalobci kladen za vinu, alespoň v hlavních znacích popsán. Konečně krajský soud akceptoval i postup správního orgánu prvního stupně, který neuznal omluvu žalobce z jednání dne 10. 6. 2010. Poukázal přitom na skutečnost, že ústní projednání přestupku proběhlo dne 30. 6. 2010 již za účasti žalobce, který se k věci vyjádřil a převzal kopii zápisu z jednání ze dne 10. 6. 2010, k němuž se mohl vyjádřit.

Krajský soud nicméně uznal oprávněnost žalobních námitek, rozporujících dostatečnost skutkových zjištění ve správním řízení.

Konstatoval, že podle protokolů z jednání ze dne 10. 6. a 30. 6. 2010 nebyly provedeny jiné důkazy, než výsledky navrhovatele, žalobce a dvou svědkyň; o tyto důkazy se také opírají obě správní rozhodnutí. Krajskému soudu však není jasné, proč jako důkazy nebyly provedeny taktéž úřední záznamy Policie ČR o podání vysvětlení žalobcem, navrhovatelem a dvěma svědkyněmi, jak je to obvyklé v jiných případech. Důkaz těmito záznamy proveden nebyl, napadené rozhodnutí se na ně nicméně odvolává.

Krajský soud se neztotožnil s tvrzením správních orgánů, že byl na základě výpovědi svědkyň spolehlivě zjištěn stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce totiž po celou dobu spáchání přestupku popíral a tvrdil, že si navrhovatel vše vymyslel kvůli spoluvlastnickým sporům, a na to navazujícímu trestnímu, později přestupkovému, řízení o slovním a fyzickém napadení otce a družky žalobce ze strany navrhovatele; výpovědi navrhovatele, ani svědkyň nepovažoval žalobce za důvěryhodné. Zde krajský soud upozornil, že svědkyně V. S. je s navrhovatelem v blízkém příbuzenském poměru (dcera) a může tak mít zájem na tom, aby spoluvlastnický spor dopadl ve prospěch jejího otce. Navíc je, podle jejího tvrzení, žalobce jejím bývalým partnerem. Svědkyně J. H. je, podle výpovědi žalobce ze dne 30. 6. 2010, dlouhodobou přítelkyní rodiny navrhovatele a jeho dcery; je též její kolegyní. Z toho, dle názoru krajského soudu, plyne, že není vůči navrhovateli a jeho dceři zcela nezájatou. V rámci těchto vztahů nejsou jasné ani ekonomické a jiné závislosti mezi svědkyněmi a navrhovatelem. Za této situace, tedy je-li spáchání přestupku opřeno pouze o tvrzení navrhovatele a výpovědi dvou svědkyň, které jsou k navrhovateli v nikoli nepodjatém postavení, je otázka přesvědčivosti důkazů klíčová. Podle krajského soudu je proto nutné posoudit, jestli vzhledem k popisu skutkového děje (zejména s ohledem na postavení vozidel a osob)

pokračování

bylo vůbec myslitelné, aby svědkyně slyšely, co konkrétně žalobce a navrhovatel říkali. Dále je třeba posoudit, zda jsou svědkyně natolik důvěryhodné, že pouze na základě jejich tvrzení lze uznat žalobce vinným ze spáchání přestupku. Těmito otázkami se správní orgány vůbec nezabývaly.

Krajský soud konstatoval, že otázku důvěryhodnosti svědkyň vyhodnotil jinak, než správní orgány - proto jsou jejich závěry nesprávné a vedly k nezákonnému rozhodnutí ve věci. K řádnému zjištění důvěryhodnosti mohly přitom přispět i důkazy, které navrhoval žalobce, tj. výslechy navržených tří svědků a obsah přestupkových spisů, týkajících se navrhovatele a žalobce. Neprovedení těchto důkazů bylo (ve světle toho, že krajský soud vyhodnotil svědkyně jako nedůvěryhodné) rovněž pochybením, které mohlo mít vliv na zákonnost rozhodnutí. V této souvislosti je nezákonný i odkaz správního orgánu prvního stupně na to, že obsah přestupkových spisů je mu znám; toto nejsou dostatečně a jasně formulované důvody pro neprovedení důkazu.

Dle názoru krajského soudu správní orgány pochybily i tím, že nezkoumaly motiv jednání žalobce, ani to, proč navrhovatel navštívil v uvedenou dobu dům, kde žalobce bydlí. Pokud by správní orgány provedly důkazy úředními záznamy Policie ČR, které byly pořízeny časově nejbližše skutku, získaly by více podkladů pro rozhodnutí. Na základě ucelených nepřímých důkazů lze dospět k závěru o vině; takové důkazy by tedy přispěly k objasnění věci i v tomto případě. Ve vztahu k žalobcovu návrhu na výslech tří svědků tak bylo na místě pečlivě uvážit, zda lze předem říci, že by jejich provedení ničeho nepřineslo k objasnění věci. Podle krajského soudu nebylo možné odmítnout provedení jejich výslechu jen proto, že tyto osoby nebyly jednání žalobce přítomny. V pochybnostech měly být důkazy spíše provedeny, neboť důkazní břemeno leží v oblasti správního trestání výlučně na správním orgánu. V dané věci je zjevné, že podstata sporů mezi navrhovatelem a žalobcem spočívá v nevyřešených spoluvlastnických sporech a v protiprávním nebo neetickém chování obou stran. V úvahu je třeba podle krajského soudu vzít i to, že některé návrhy na projednání přestupku ublížení na cti jsou podávány proto, aby navrhovatel mohl v jiném řízení, například soudním, na řízení o přestupku poukázat.

Krajský soud tak uzavřel, že s ohledem na fakt, že u jednání, které bylo žalobci kladeno za vinu, nebyly přítomny jiné osoby, a nelze jeho spáchání prokázat jinak, lze dojít i k závěru, že zde není dostatek důkazů k prokázání viny žalobce. Správní orgány nesprávně vyhodnotily důvěryhodnost výpovědí svědkyň, neprovedly všechny důkazy navrhované žalobcem a přitom dostatečně (s ohledem na nedůvěryhodnost svědkyň) nezdůvodnily, proč nebyly provedeny. Nebyl tedy prokázán skutkový stav tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Pro další řízení zavázal krajský soud správní orgány provést, dle své úvahy, další dokazování s tím, že dospějí-li k tomu, že spáchání skutku nelze prokázat, anebo o tom budou pochybnosti, rozhodnou v souladu se zásadou *in dubio pro reo*.

Rozsudek krajského soudu napadl žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností, opírající se o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel odmítá veškeré výtky krajského soudu, které měly vést k tomu, že skutkový stav nebyl prokázán tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Dle jeho názoru byly v řízení provedeny důkazy všemi důkazními prostředky vhodnými ke zjištění stavu věci, požadavek patřičného standardu dokazování byl naplněn, a o skutečnostech rozhodných pro vydání svého rozhodnutí neměl stěžovatel pochybnosti. Nebyl tedy porušen § 2 a § 3 správního řádu; další dokazování skutkových okolností je proto nadbytečné.

Krajský soud konstatoval nedůvěryhodnost obou svědkyň, aniž by ozřejmil, jaké důvody ho k takovému závěru vedly. Poukázal pouze na okolnosti rodinných, pracovních a přátelských vztahů, ze kterých *a priori* dovedl nedůvěryhodnost svědkyň. Stěžovatel má však i nadále zato, že svědkyně věrohodné jsou; to dovozuje z podrobného seznámení se s jejich výpověďmi, z jejich porovnání, včetně grafického znázornění incidentu, i z hodnocení jejich odpovědí na otázky žalobce. Tyto výpovědi přitom byly stálé a neměnné a jimi podaná verze přestupkového děje se v podstatných rysech shodovala s vyjádřením navrhovatele a v převažujícím rozsahu (tedy s výjimkou verbálního útoku) rovněž s vyjádřením žalobce. Věrohodnost svědkyň podporuje i jejich shodné tvrzení o vyslovení urážlivých výrazů žalobcem, které nelze považovat za obvyklé. Svědkyně se ve svých výpovědích neodchýlily ani od svých vysvětlení, podaných policii. Na tyto úřední záznamy nahlížel stěžovatel jako na podklady podpůrné, neboť dle stávající judikatury je nelze považovat za důkazní prostředek.

Stěžovatel necítil potřebu zabývat se obecnou důvěryhodností svědkyň. Příbuzenský poměr svědkyně S. vůči navrhovateli a pracovní a přátelský vztah svědkyně H. k rodině navrhovatele totiž nelze *a priori* vnímat jako okolnosti snižující jejich věrohodnost. Požadavek krajského soudu na provedení dokazování ohledně důvěryhodnosti svědkyň považuje stěžovatel za absurdní; důkazní prostředky, jimiž má být tato otázka ozřejmena (výsledky otce žalobce, přítelkyně žalobce a A. L., přestupkové či případně trestní spisy), k tomu nejsou způsobilé. Důvěryhodnost je vlastnost, která se nedá zjistit objektivním měřením, nýbrž vyhodnocením subjektivního posouzení. Přitom ani ze zjištění důvěryhodnosti svědkyň nelze bez dalšího usuzovat na důvěryhodnost jejich výpovědí a naopak.

Možnost doplnění dokazování spisem vedeným v trestní věci týkající se žalobce a navrhovatele považuje stěžovatel za absurdní. Trestní řízení nebylo v době rozhodování v této věci dosud skončeno; dle neověřených informací měla být trestní věc následně postoupena do přestupkového řízení, kde mělo první jednání proběhnout dne 15. 12. 2010, tj. poté co bylo v nyní projednávané věci vydáno napadené rozhodnutí. Není tak zřejmé, jak by z této spisové dokumentace mohl dokazovat důvěryhodnost svědkyň.

Pokud jde o krajským soudem zmiňovanou možnost provést výslechy tří svědků navržených žalobcem, tento návrh byl správními orgány odmítnut, neboť šlo o osoby, které nebyly projednávanému skutku přítomny a nemohly by stran jeho průběhu přinést žádné relevantní poznatky. Tvrzení žalobce, že jeho otec a A. L. seděli v době skutku v zadní části vozidla, považuje stěžovatel za účelové, nebo po celou dobu správního řízení žalobce nic takového netvrdil; z jeho tvrzení naopak plynulo, že byl ve vozidle sám. Ostatně ani krajský soud jeho tvrzení neuvěřil, jak vyplývá z pasáže, v níž uvedl, že „*je postaveno na jisto, že u jednání, které bylo žalobci kladeno za vinu, nebyly jiné osoby*“. Pokud měly být tyto osoby slyšeny k otázce motivu či pohnutky jednání žalobce, nemohl jejich výslech přinést žádná objektivní zjištění, neboť pohnutka je vnitřním podnětem jednání jedince. Ozřejmování motivu a pohnutek osoby výslechem jiných osob vede pouze ke spekulacím. Navíc okolnosti zapříčínující opakovaná narušování občanského soužití mezi oběma rodinami vplynuly ze spisu; byly jimi minimálně neshody ohledně užívání nemovitosti, kde krátce před projednávaným skutkem došlo k neshodě navrhovatele a družky žalobce. V těchto okolnostech, předcházejících posuzovanému jednání, nelze spatřovat okolnosti vylučující protiprávnost, proto se jimi stěžovatel blíže nezabýval. Nejjistěval ani pohnutky jednání žalobce, neboť nejde o znak skutkové podstaty přestupku.

Pokud jde o požadavek krajského soudu doplnit dokazování směrem ke zjištění, zda bylo fakticky možné, aby vzhledem k tvrzení žalobce a postavení vozidel svědkyně skutečně slyšely, co konkrétně žalobce navrhovateli říkal, tuto skutečnost lze mít za již prokázanou, neboť všechny ke skutku vyslychané osoby určily vzdálenost mezi na místě přítomnými osobami

pokračování

do pěti metrů, přičemž nikdo z nich netvrdil přítomnost nějakého rušivého elementu znesnadňujícího či dokonce znemožňujícího vnímání a porozumění slovní výměny navrhovatele a žalobce.

Stěžovatel rovněž odmítá jako nepodložené a obecné tvrzení krajského soudu, že návrhy na projednání přestupků, spočívajících v ublížení na cti, jsou často podávány účelově. Zde krajský soud nepřipustně a nedůvodně předjímal účelovost postupu navrhovatele, a to pouze z toho, že navrhovatel byl sám v době spáchání přestupku žalobcem viněn z jiného protiprávního jednání. Zkoumání, z jaké pohnutky podal navrhovatel návrh na projednání přestupku, nebylo a ani nemělo být předmětem dokazování.

Stěžovatel konečně napadl i výrok II. rozsudku krajského soudu (náklady řízení) pro jeho nepřezkoumatelnost, neboť v odůvodnění není specifikováno, za jaké tři konkrétní úkony právní služby byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení. Úkony právní služby jsou specifikovány toliko písmenem příslušné vyhlášky [§ 11 odst. 1 písm. a, d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a stěžovatel se tak může pouze domnívat, že jde o převzetí a přípravu zastoupení, za správní žalobu a za repliku; v této souvislosti však podotýká, že s obsahem repliky nebyl seznámen. Z odůvodnění rozsudku pak ani není zřejmé, jakým postupem byla vyčíslena daň z přidané hodnoty ve výši 1440 Kč.

Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

Kasační stížnost je důvodná.

Důvodem, pro který krajský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele, byly deficity ve zjišťování skutkového stavu věci. Dle jeho názoru správní orgány nesprávně vyhodnotily důvěryhodnost výpovědí svědkyň, neprovedly všechny důkazy navrhované žalobcem a přitom dostatečně (s ohledem na nedůvěryhodnost svědkyň) tento postup nezdůvodnily, neprovedly důkazy úředními záznamy o podání vysvětlení a nezabývaly se všemi okolnostmi věci, včetně motivu jednání žalobce a faktické možnosti svědkyň slyšet to, co říkal žalobce navrhovatel (s ohledem na postavení vozidel a osob).

Z povahy věci se Nejvyšší správní soud nejprve zabýval důvodností výhrad krajského soudu k důvěryhodnosti obou vyslechnutých svědkyň, respektive hodnověrnosti jejich výpovědí. Pokud by byly tyto výhrady oprávněné, mělo by to pro udržitelnost závěrů stěžovatele zásadní negativní důsledky, neboť jde o klíčové důkazy, o něž se jeho rozhodnutí opírá.

Právní názor, který krajský soud k této otázce vyslovil, považuje Nejvyšší správní soud především za vnitřně rozporný a trpící jistou argumentační nejasností. Soud totiž na straně jedné konstatoval, že se správní orgány nezabývaly tím, zda jsou svědkyně natolik důvěryhodné, aby pouze na základě jejich tvrzení mohl být žalobce uznán vinným z přestupku, na straně druhé ale uvádí, že důvěryhodnost svědkyň správní orgány vyhodnotily nesprávně (tedy opačně než soud).

Není tedy jasné, zda měl stěžovatel pochybit tím, že určité hodnocení skutkových zjištění vůbec neprovedl, nebo tím, že je provedl špatně. Pokud by správní orgány hodnocení použitelnosti či relevance konkrétního důkazu vůbec neprovedly, měl jim krajský soud toliko vytknout absenci této úvahy (včetně konsekvencí z toho plynoucích), nikoliv ji sám vypořádat. Opačný postup by vedl k tomu, že by soud nahrazoval úvahy, k nimž je primárně povolán správní orgán, a popíral by tím svou pozici kasační instance. Pouze tehdy, pokud by taková úvaha správními orgány učiněna byla, mohl krajský soud (v mezích žalobních bodů) zhodnotit její správnost a případně vyslovit svůj vlastní názor. Jak patrně, krajský soud neslučitelnost těchto přístupů nerespektoval.

Co se týče úvah správních orgánů k otázce důvěryhodnosti svědkyň, správní orgán prvního stupně se ve svém rozhodnutí k výpovědi svědkyně H. vyjádřil tak, že ani skutečnost, že je dlouhodobou rodinnou známou navrhovatele, nemůže být sama o sobě důvodem pro zpochybnění její výpovědi; doplnil též, že svědkyně byla náležitě poučena a podle názoru správního orgánu vypovídala spontánně a věrohodně. Věrohodnost výpovědi obou svědkyň *implicitě* vyplývá i z konstatování, že obě svědecké výpovědi se shodují jak v popisu verbálního napadení navrhovatele, tak i v popisu situace, kdy k němu došlo (zejména postavení vozidel). Stěžovatel v napadeném rozhodnutí k této otázce uvedl, že výpovědi svědkyň považuje za věrohodné a že bez ohledu na příbuzenský vztah svědkyně S. a údajný přátelský vztah svědkyně H. k navrhovateli shledává jejich výpovědi konstantními, neměnnými a stálými, a tudíž věrohodnými a přesvědčivými. Krajský soud tedy zcela nepochopitelně vytkl stěžovateli, že otázka důvěryhodnosti svědkyň nebyla v řízení zkoumána, ač opak je pravdou.

S názorem krajského soudu, že svědkyně nepovažuje za důvěryhodné a že tedy stěžovatel tuto otázku posoudil nesprávně, se zdejší soud neztotožňuje. Ponechá-li stranou již výše konstatovaný fakt, že tato úvaha soudu je, v kontextu výtky, dle které se správní orgány danou otázkou nezabývaly, zcela nekonzistentní, lze přisvědčit názoru stěžovatele, že pouhý odkaz na rodinné a přátelské vztahy mezi svědkyněmi a navrhovatelem nemůže být sám o sobě důvodem pro vyhodnocení svědkyň jako nedůvěryhodných. K tomuto závěru by se musely připojit další indicie či důvody, které by jej podpořily. Takové okolnosti však ve správním řízení najevo nevyšly, a ani v žalobě nebyly uváděny jiné, nové okolnosti, pro které by měly být výpovědi svědkyň přehodnoceny. Krajský soud tedy svou právní úvahu neopřel o dostatečné důvody.

Pokud krajský soud dále vyslovil požadavek, na doplnění dokazování směrem k ověření důvěryhodnosti svědkyň (svědeckými výpověďmi jiných osob a obsahem správních spisů a trestního spisu - všechny tyto důkazy navrhl žalobce), Nejvyšší správní soud nevylučuje, že tyto důkazy by mohly přinést jisté poznatky o vztahu svědkyň k žalobci a navrhovateli, nicméně (z důvodů dále uvedených) nepovažuje takové zjišťování za natolik nezbytné, aby jen z tohoto důvodu muselo být rozhodnutí stěžovatele rušeno.

Žalobce ve správním řízení navrhl výslech svého otce, své družky a paní A. L., aniž by však uvedl, k jakým skutečnostem mají být tyto osoby vyslechnuty. Správní orgán prvního stupně odmítl tyto výslechy provést, neboť měl za prokázané, že tyto osoby nebyly předmětnému incidentu přítomny. Až v žalobě pak žalobce tvrdil, že jeho otec a A. L. seděli v době incidentu s ním ve vozidle. Toto tvrzení považuje zdejší soud, stejně jako stěžovatel, za naprosto účelové, neboť pokud by bylo pravdivé, jistě by se o této skutečnosti žalobce zmínil již v přestupkovém řízení, a to nejpozději v okamžiku, kdy byl konfrontován s výpovědí svědkyň H. a S., které vypovídaly jednoznačně v neprospěch jím předkládané verze skutkového děje. Žalobnímu tvrzení žalobce ostatně neuvěřil ani krajský soud, neboť uvedl, že není pochyb o tom, že předmětnému incidentu nebyly přítomny žádné další osoby (krom navrhovatele a dvou

pokračování

svědkyň). Postup správního orgánu prvního stupně, který odmítl provést výslech navržených svědků, je tak zcela v pořádku, neboť správní orgán není povinen provést všechny navržené důkazy; „*důkaz provede jen tehdy, pokud by mohl přispět k objasnění věci. Ačkoli tedy provedení důkazu nebrání ani (...) přátelský vztah svědků k žalobci, je na místě odmítnout výslech svědků, kteří o věci nemají bezprostřední informace.*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, publikovaný pod č. 1856/2009 Sb. NSS, všechna citovaná rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z www.nssoud.cz).

Žalobce dále navrhl provedení důkazu obsahem správních spisů a trestního spisu, které se mají týkat sporů mezi žalobcem a navrhovatelem. Přitom uvedl, že z těchto důkazů „*je zcela jasně patrné, že o skutku tak, jak je kladen obviněnému za vinu, nelze rozhodnout jinak než zastavením řízení*“. Takové formulování důvodů, proč provedení důkazů žalobce navrhuje, je více než vágní a nic neříkající. Správní orgán prvního stupně odmítl tyto důkazy provést, neboť mu byla známa podstata sporů mezi žalobcem a navrhovatelem; provedení takových důkazů považoval za nadbytečné, neboť by jimi mohla být dokázána pouze existence dlouhodobých sporů mezi žalobcem a navrhovatelem, což je pro samotný projednávaný skutek irelevantní. Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem krajského soudu, podle kterého je toto odůvodnění odmítnutí důkazu nedostatečné a nejasné. Je naopak zřejmé, že správní orgán vycházel z toho, že tyto důkazy by ke zjištění průběhu projednávaného skutku nemohly přinést nic nového, což racionálně zdůvodnil. Pokud se zmínil o tom, že je mu obsah správních spisů znám a že má povědomost o dlouhodobých sporech žalobce a navrhovatele, nezakládá to žádné jeho pochybení, neboť pouze konstatoval, že tyto skutečnosti nepovažuje pro danou věc za relevantní, což je naprosto v pořádku. Správní orgán tyto poznatky, které jsou mu známy z úřední činnosti, přitom nikterak nepoužil, nezahrnul je do podkladů řízení a nemusel je tudíž konkretizovat a seznamovat s nimi tudíž účastníky řízení (k tomu srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 12. 4. 2011, č. j. 1 As 33/2011 – 58, publikovaný pod č. 2312/2011 Sb. NSS, a ze dne 10. 2. 2010, č. j. 1 As 100/2009 – 129, publikovaný pod č. 2038/2010 Sb. NSS).

Lze tak k této skupině kasačních námitek uzavřít, že správní orgány byly oprávněny odmítnout provedení žalobcem navrhovaných důkazů a tento svůj postup i náležitě odůvodnily.

Krajský soud dále vytkl správním orgánům, že neprovedly důkazy úředními záznamy Policie ČR, které byly pořízeny bezprostředně po prověřovaném skutku a mohly tak poskytnout více informací. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu ovšem vyplývá, že úřední záznam o podání vysvětlení poskytuje správnímu orgánu pouze předběžnou informaci o výpovědi možného budoucího svědka a nelze jej považovat za důkazní prostředek. K dokazování průběhu událostí popsanych v úředním záznamu slouží svědecká výpověď osoby, která vysvětlení podala, nikoli tento záznam (viz rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 - 115, publikovaný pod č. 1856/2009 Sb. NSS). Z uvedeného plyne, že názor krajského soudu o použitelnosti úředního záznamu o podání vysvětlení jako důkazního prostředku je zcela nesprávný. K otázce použitelnosti úředních záznamů o podání vysvětlení v přestupkovém řízení se vyjádřil Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 9. 9. 2010, č. j. 1 As 34/2010 – 73, publikovaném pod č. 2208/2011 Sb. NSS. Uvedl, že „*[v]ýznam úředního záznamu o podaném vysvětlení dle § 61 zákona o Policii spočívá v přestupkovém řízení v tom, že na jeho základě si může správní orgán předběžně vyhodnotit význam případné svědecké výpovědi dané osoby z hlediska skutečnosti, které je třeba v konkrétním řízení o přestupku prokazovat. Při samotném výslechu svědka (obviněného) však nesmí být úřední záznam o podaném vysvětlení čten namísto výpovědi svědka (obviněného), slouží pouze jako informační zdroj pro formulaci otázek kladených správním orgánem svědkovi směřujících k podrobnému objasnění skutečností obsažených v úředním záznamu. Na podkladě odpovědi na tyto otázky pak může být posouzena věrohodnost jeho výpovědi. V případě rozporů mezi výpovědí a obsahem úředního*

záznamu však na to může být daná osoba výslovně dotázána. V přestupkovém řízení totiž není třeba dovést zákaz použití úředních záznamů o podaném vysvětlení tak daleko jako v řízení trestním (...), a to zejména s ohledem na menší formálnost přestupkového řízení a na obecně významnější roli úředních záznamů o podání vysvětlení v iniciaci tohoto typu řízení.“ Z uvedeného plyne, že úřední záznam lze užít pro potřeby volby strategie dokazování (nikoliv tedy jako samotného důkazu) a lze jeho srovnáním se svědeckou výpovědí svědka hodnotit i otázku věrohodnosti jeho výpovědi. To ostatně stěžovatel učinil, když v napadeném rozhodnutí opírá svůj závěr o věrohodnosti výpovědi svědkyň mimo jiné i o to, že se jejich výpovědi v podstatných náležitostech shodují s úředními záznamy o podání vysvětlení. Krajský soud tedy i tuto otázku vyhodnotil nesprávně.

Podle krajského soudu měla být též více zkoumána faktická možnost svědkyň vyslechnout rozhovor mezi žalobcem a navrhovatelem, s ohledem na rozmístění vozidel a osob při incidentu. Stěžovatel v kasační stížnosti konstatoval, že má tuto skutečnost za prokázanou, neboť všechny ke skutku vyslychané osoby určily vzdálenost mezi osobami přítomnými na místě samém do pěti metrů; nikdo též netvrdil přítomnost rušivého elementu, který by znesnadňoval či znemožňoval vnímání a porozumění rozhovoru mezi žalobcem a navrhovatelem. Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem stěžovatele, že tuto skutečnost lze mít za prokázanou; krajský soud v napadeném rozsudku naopak nezdůvodnil, proč má tuto skutečnost za spornou.

Za situace, kdy ve správním řízení nevyšly najevo žádné okolnosti, které by zpochybňovaly věrohodnost výpovědí jediných svědků přítomných u spáchání přestupku, nemá Nejvyšší správní soud za to, že by otázka viny žalobce nebyla postavena najisto. Skutkový stav byl zjištěn v nezbytném rozsahu a o průběhu posuzovaného skutku nevyšly žádné rozumné pochybnosti, které by aktivovaly povinnost správního orgánu postupovat podle zásady *in dubio pro reo*. Trestní judikatura zdůrazňuje, že použití této zásady přichází v úvahu pouze tehdy, jestliže pochybnosti, které v řízení vznikly o nějaké skutkové otázce, trvají i po provedení a zhodnocení všech dostupných důkazů. K uplatnění této zásady je tedy možné přistoupit teprve za situace, kdy není možné se jednoznačně přiklonit k žádné skupině odporujících si důkazů. K tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 1. 1968, sp. zn. 2 Tz 22/67, publikované pod č. 22/1968 Sb. NS, a ze dne 28. 1. 1971, sp. zn. 3 Tz 127/70, publikované pod č. 37/1971 Sb. NS. Použití zásady *in dubio pro reo* tedy v posuzovaném případě nebylo na místě, neboť správní orgány jednoznačně vycházely z navzájem se podporujících důkazů, osvědčujících, že se skutek skutečně stal způsobem popsáním ve výroku rozhodnutí.

Stěžovatel konečně napadl i výrok II. napadeného rozsudku, týkající se nákladů řízení. S ohledem na výsledek řízení před krajským soudem (procesní úspěšnost žalobce) bylo o nákladech řízení rozhodnuto v souladu se zákonem a advokátním tarifem. Je jistě vhodné, aby soud jmenovitě uvedl, za které úkony právní služby přiznává náhradu nákladů řízení; učinil-li tak alespoň odkazem na ustanovení advokátního tarifu, pak je takové odůvodnění udržitelné. Stěžovatel nesouhlasil s tím, že by měl platit náhradu nákladů řízení i za úkon právní služby, spočívající v replice žalobce, za situace, kdy mu tuto repliku krajský soud nezaslal. Krajský soud sice pochybil v tom, že repliku nezaslal stěžovateli na vědomí, nicméně úkon právní služby, ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu, učiněn byl, a proto za něj náhrada nákladů řízení přísluší. Stěžovatel rozporoval i způsob výpočtu daně z přidané hodnoty. Nejvyšší správní soud ověřil, že výše daně byla krajským soudem stanovena správně, a to 20% z částky, pokrývající tři úkony právní služby a tři režijní paušály (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu); výše soudního poplatku se do částky, ze které se vypočítává daň z přidané hodnoty, nezahrnuje. Lze tak uzavřít, že výrok o nákladech řízení byl, i přes konstatované deficity, odůvodněn správně. Jelikož však výrok o nákladech řízení závisí na výroku ve věci samé, musel být v daném případě taktéž zrušen.

pokračování

Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud naznal, že je naplněn kasační důvod ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto mu nezbylo než napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1, věta první před středníkem s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí ve věci (§ 110 odst. 3, věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. února 2014

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu